Združenie Gotická cesta získalo Európsku cenu za kultúrne dedičstvo 2026

18.6.2026 - | Slovakia travel

Sprístupňovanie gotických kostolov na Gemeri a Malohonte je výsledkom dlhodobej spolupráce samospráv, cirkví a združenia Gotická cesta. Funkčný model ich správy a sprístupnenia sa podarilo vybudovať aj vďaka získaniu prestížnej značky Európske dedičstvo a podpore všetkých zúčastnených. Významným ocenením systematickej práce združenia v celom procese je udelenie Európskej ceny za kultúrne dedičstvo 2026.

Prezentácia kostolov Gotickej cesty na Gemeri a Malohonte by nefungovala bez spolupráce viacerých strán – vlastníkov, farností a cirkevných zborov, ktoré kostoly spravujú a v mnohých prípadoch užívajú stovky rokov. Počas pandémie sa aj vďaka prevažne dobrovoľníckej práci **združenia Gotická cesta** záujem návštevníkov o objavovanie sakrálneho dedičstva v regióne zvýšil. Už v tom čase sa vďaka komunikácii partnerov počas prípravy žiadosti o udelenie **značky Európske dedičstvo** (European Heritage Label – EHL) nastavoval model **sprístupnenia kostolov**.

Významným míľnikom bol podpis memoranda o spolupráci medzi zástupcami vlastníkov, Banskobystrickým a Košickým samosprávnym krajov, OOCR Gemer a Gotickou cestou, ktorý umožnil **vznik kooperačnej platformy na podporu obnovy pamiatok 12 kostolov** a využitie ich potenciálu v cestovnom ruchu. Po udelení značky EHL kostolom v Chyžnom, Kameňanoch, Koceľovciach, Kraskove, Kyjaticiach, Ochtinej, Plešivci, Rákoši, Rimavskej Bani, Rimavskom Brezove, Šiveticiach a Štítniku neformálne prevzalo rolu koordinátora aktivít združenie Gotická cesta. Výrazne ho pritom podporujú najmä oba samosprávne kraje.

Vďaka ich zdrojom sa **v roku 2023 podarilo sprístupniť vybrané kostoly počas letnej sezóny vo fixných hodinách**. Aktuálne kostoly už štvrtú sezónu otvárajú predovšetkým členovia cirkevných komunít alebo miestni obyvatelia. Finančná podpora bola predbežne nastavená na základe záujmu verejnosti a funkčnosti otváracích hodín v prvých rokov. V tejto chvíli sa hľadajú smery udržateľnosti tak, aby mohli byť kostoly otvorené i bez kompletného krytia krajmi a združením Gotická cesta. Po troch sezónach je zrejmý **každoročný nárast návštevnosti**, v lete 2025 kostoly EHL videlo vyše 10 500 záujemcov.

Združenie Gotická cesta pomáha vlastníkom aj pri obnove kultúrneho dedičstva prostredníctvom administratívnej pomoci, komunikácie s odborníkmi a pri financovaní vďaka podpore verejných grantov a súkromných prostriedkov. Zároveň vyvíja aktivity na poli popularizácie vedeckých poznatkov, vrátane pravidelnej odbornej konferencie zameranej na Gotickú cestu, vydávania zborníkov, prezentačných materiálov, sprevádzania po kostoloch a organizácie podujatí. Jedným z nich je **Gotická cesta: Zabudnuté dedičstvo**, ktorá tento rok oslavuje 10. výročie. Uskutoční sa v sobotu 15. augusta a tematicky bude zamerané na odpočet krokov obnovy vo vybraných kostoloch.

Za svoje dlhodobé dobrovoľnícke aktivity, strategické smerovanie projektu a koordináciu siete partnerov **získalo združenie Gotická cesta Európsku cenu za kultúrne dedičstvo 2026** (v kategórii zapojenie občanov a zvyšovanie povedomia), ktorú udeľuje **celoeurópska organizácia Europa Nostra**. *„Rovnako ako značka EHL je to istý punc. Pri písaní medzinárodných projektov či žiadostiach o granty sme s týmto ocenením oveľa relevantnejším partnerom. Môžeme využiť to, že sme boli odbornou porotou uznaný ako kvalitný partner. Isté benefity prinesie ocenenie*

aj pre región. Na medzinárodnej scéne sa opäť minimálne u odbornej verejnosti dostávame do pozitívneho svetla, že je tu región, ktorý sa oplatí prísť pozrieť, kde sú pamiatky dostupné a pracuje sa na nich. Takéto ocenenia otvárajú dvere k novým partnerstvám,“ zhrnul podpredseda združenia Gotická cesta Peter Palgut.

https://slovakiatravel.org/2026/06/18/zdruzenie-goticka-cesta-ziskalo-europsku-cenu-za-kulturne-dedicstvo-2026